

Török Sándor: A törpe

Egyszer egy felnőtt szeretett volna látni egy törpét. De nem holmi alacsony termetű embert, esetleg csupasz képű liliputi színészt vagy éppen fazékfejű bohócot – egy törpét. Olyant, mint Rik-Roki-Rokka Pál vagy Kuka és a többiek, erdei törpék vagy az, akinek a szakála a fába szorult, vagy aki hegyi manósággal foglalkozik, ércek dolgát tudó, kincsörző bányamanó – szóval egy igazi rendes törpét.

Ez az ember életében sok mindent megtanult már. Értette, hogy hogyan kell vadászni, halászni, egy kicsit tudott állatot szelídíteni is, tudta, hogyan kell búzát vetni, aratni, malomba megőrölni, a lisztből kenyeret készíteni. Házat építeni is tudott, utat csinálni, folyót mederbe szorítani és hidat verni rá, hátára hajót tenni nemkülönben. Tudott írni, olvasni, számolni és papírból csákót, forgót, poharat, csónakot készíteni hajtogatással. De most egy-tör-pét-sze-re-tett-vol-na-lát-ni!

Nem volt nyugta többé. Elkezdett házat építeni, de abbahagyta, már épített ő házat. Gondolta, szabályoz magának még egy folyót, de nem ízlett a folyószabályozás se, nem is sikerült. Töprengett... egy törpe volna jó. Számításokat kezdett végezni, hogy hogyan röpködhetne az, ami eddig igen gyorsan röpködött, még gyorsabban. Ezt is abbahagyta – egy törpe kellene.

Kínoztta őt ez a kívánság – egy törpe! Nem tudott enni, inni, rosszul aludt, igen helyett nemet, nem helyett igent mondott. Egyszer egy reggel leborotválta a szemöldökét a bajusza helyett, és nem vette észre csak délben, mikor valamiért össze akarta vonni, és nem volt sehol. Gondolta, hát akkor ehelyett majd kipödrí a bajuszát. De az meg még nem nőtt meg akkorára.

Kérdezték tőle más felnőttek: „Mi van veled?” Végül megmondta nekik – ő egy törpét szeretne látni. Erre furcsán kezdtek ránézni. Porokat ajánlottak, kanalas orvosságot, tablettákat s más effélét. De megmondta: „Nem vagyok beteg, csak szeretnék látni egy törpét.”

Végül vándorútra kelt. Nem vitt magával jóformán semmit, csak ezt a nagy vágyakozását: egy törpét szeretnék látni.

Útján sok tudós emberrel találkozott, akiktől illendő módon kérdezősködött, hogy merre menjen, mert őt egy törpét szeretne látni. De nem tudta útba igazítani senki.

Némelyek ógtak, mások mógtak, együttvéve ógtak-mógtak meg morogtak, hogy így meg amúgy, de nem tudtak semmi hasznosat mondani az ügyben.

Találkozott olyannal, hogy dupla tokája magas gallérba volt szorítva, esernyője volt, meg nagyon nagy keménykalapja volt. Meg olyan is akadt, aki minden eddig felkutatható csillagot az égen lefényképezett és megszámozott, és egyiktől a másikig egy-egy vonalat húzott óriási papírokon –, de hogy hol lehet törpét látni, ezt nem tudta egyik sem. Találkozott egy igen szigorú emberrel, az egyenesen azt mondta, hogy törpe nincs is.

Sofőröket és rendőr néniket kérdezett az általutakon: hol lehetne egy törpét látni? Nem tudta senki. Pedig ezeknek volt olyan könyvük, hogy minden benne volt. Az is, hogy hány órakor indul az első villamos, és melyik az utolsó autóbusz; mennyi krajcár kell egy levélre, hogy eljusson Tasmániába, ha súlya nem több egy galamb farka tollánál – de hogy hol lehet törpét látni, azt nem tudta senki.

Tovább vándorolt. Útján sokféle kaland várt rá. Egyszer egy ember, akinek a nyakkendőjébe egy világító lófej volt tűzve drágakőből, és akitől azt kérdezte, nem tudná-e, hol lehetne látni egy törpét, úgy elkezdett nevetni, hogy rosszul lett.

Egy másik meg - ennek kardja volt és ezüstös-aranyos zsinórijai meg minden – ijedten majd hasra esett, mikor elibe állott ez a vándor, hogy ő egy törpét szeretne látni. – Egy törpét! – sipította vékonyan, holott vastag ember volt, csizmás – egy törpét szeretne látni! – és elszaladt.

Ismét egy másik, egy hegyes orrú, sapkás, nyírott bajuszú ember, ez meg mérges lett nagyon: egy törpét! Úgy! Majd adok én neked törpét! Hé, rendőrség, fogják meg, törpét akar látni!

A vándor néha dühös volt, elkeseredett, máskor meg ismét reménykedett. Türelme hol sok volt, hol kevés hosszú-hosszú útján. Ismét máskor meg szomorú volt.

Utóbb jobbra már csak szomorú volt. Meg el is fáradt. Már alig vánszorgott, és törpének se híre, se hamva. Egy erdő szélén bandukolva, a messzi tengerpartra ért. Már akkor éppen alkonyodott. Háta mögül a hold sütött a vízre, s az fehér habját egy nagy sziklához hömpölyögetve meg-megtört sisteregve, színeit csillantva. Csillogott a szikla a holdsütésben, s látnivaló volt, hogy még eleven napmeleg járja át. A víz olyan volt – nézte ez a messziről jött –, hogy bárki idegen azt hihette volna, hogy haragszik a sziklára,

holott nem. Csak játékosan oda-odasündörgött, körül- s körülöntötte. A szikla nem volt ellensége a víznek, csak elébe állott olyan keményen, sziklamódon, de értette ezt a játékot persze. Fönt messze, a sötétkék égen ezüstös sirály körözött.

A parton egy kisgyermek ült, és nézte a madarat, a követ, a vizet, az eget. Nem volt se magas gallérja, se keménykalapja, se sujtásos ruhája, kardja, semmije. Hát hogy is lett volna, egészen picike gyermek volt, biztos, hogy írni-olvasni sem tudott még. A vándor jóformán észre sem vette. Ő csak a madarat, a követ, vizet, az eget nézte.

A gyermek egyszerre ehhez a felnőtthöz fordult, és azt kérdezte:

– Akarsz látni egy törpét?

– Ezért jöttem – súgta a felnőtt.

A gyermek a fejével mutatott arrafelé. Emez követte a szeme pillantását, s a sziklapárkány alatt, egy kis morzsányi boltozat mélyén meglátott egy törpét. Egyetlen pillantásra – á, még sokkal kevesebb ideig! – de, egészen jól látta, amint csöpp csákányára támaszkodva, nevetve áll a holdfény árnyékában a törpe. Ez az ember aztán boldogan hazament.

Volt úgy is, hogy szeretett volna nagyon beszélni a törpéről, s akkor azt mondta egy-egy gyereknek: te, láttam egy törpét... S a gyerek – olyan, amelyik írni-olvasni se tudott, legfeljebb a nyomtatott nagybetűket – azt mondta: hát persze.

Forrás: *Az arasznyi emberkék*. Válogatta: Sulyok Magda. Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest, 1981, 101-105. old.